

Vlaams
Parlement

ingediend op **310** (2019-2020) – Nr. 2
20 juli 2020 (2019-2020)

Verslag

namens de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door Mercedes Van Volcem

over het voorstel van resolutie

van Maxim Veys, An Moerenhout, Tom De Meester,
Hannelore Goeman, Björn Rzoska en Jos D'Haese

over de tijdelijke uitbreiding
van de Vlaamse huurpremie
naar alle private huurders op de wachtlijst
voor een sociale huurwoning

Samenstelling van de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed:

Voorzitter: Kurt De Loor.

Vaste leden:

Allessia Claes, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Manuela Van Werde, Katja Verheyen;
Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Guy D'haeseleer;
Vera Jans, Joke Schauvliege;
Steven Coenegrachts, Mercedes Van Volcem;
An Moerenhout, Tine Van den Brande;
Kurt De Loor.

Plaatsvervangers:

Inez De Coninck, Liesbeth Homans, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Lorin Parys;
Leo Pieters, Klaas Sloomans, Frieda Verougstraete-Deschacht;
Katrien Partyka, Katrien Schryvers;
Jean-Jacques De Gucht, Gwenny De Vroe;
Ann De Martelaer, Gustaaf Pelckmans;
Maxim Veys.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

Documenten in het dossier:

310 (2019-2020) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting door Tom De Meester	4
2. Bespreking	5
2.1. Commentaar van Mercedes Van Volcem.....	5
2.2. Commentaar van Joke Schauvliege	6
2.3. Commentaar van Sarah Smeyers.....	7
2.4. Repliek van An Moerenhout	7
2.5. Repliek van Maxim Veys	8
2.6. Repliek van Tom De Meester	9
2.7. Reactie van Mercedes Van Volcem	10
2.8. Reactie van Sarah Smeyers.....	11
2.9. Slotrepliek van Maxim Veys.....	11
3. Stemming	12
Gebruikte afkortingen.....	13

De Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed besprak op 4 juni 2020 het voorstel van resolutie van Maxim Veys, An Moerenhout, Tom De Meester, Hannelore Goeman, Björn Rzoska en Jos D'Haese over de tijdelijke uitbreiding van de Vlaamse huurpremie naar alle private huurders op de wachtlijst voor een sociale huurwoning.

De Groen-, sp.a- en PVDA-fracties hadden de spoedbehandeling van het voorstel van resolutie gevraagd in de plenaire vergadering van 13 mei 2020. De plenaire vergadering verwierp het voorstel tot spoedbehandeling en derhalve bleef het voorstel van resolutie verwezen naar de Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed (zie *Hand. VI.Parl. 2019-20*, 13 mei 2020).

(Tijdens de vergadering van de commissie waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

De Commissie voor Wonen en Onroerend Erfgoed verwierp het voorstel van resolutie.

1. Toelichting door Tom De Meester

Tom De Meester noemt het voorstel van resolutie dringend. De situatie van kwetsbare huurders op de private huurmarkt wordt volgens hem niet altijd ernstig genomen in het Vlaams Parlement. Vele Vlaamse private huurders hebben het in de coronacrisis moeilijk om de huurkosten te betalen. Dat was ook al zo voor de crisis. Op de private huurmarkt betalen huurders gemakkelijk 200 à 300 euro per maand meer huur dan voor een gelijkwaardige sociale huurwoning. De helft van de huurders betaalt meer dan 30 procent van zijn inkomen aan huur en heeft het moeilijk om de facturen te betalen. Bij de laagste inkomens betaalt meer dan 80 procent van de mensen te veel aan huur. De spreker noemt die cijfers al alarmerend voor er sprake was van de coronacrisis. Het is evident dat de coronacrisis de toestand heeft verergerd, want mensen worden geconfronteerd met economische werkloosheid, jobverlies enzovoort.

De indieners van het voorstel van resolutie willen een mouw passen aan die problematiek, want er zijn terecht wel oplossingen voor eigenaars, die de terugbetaling van hun hypothecaire lening een stuk kunnen laten opschorten, en voor sociale huurders, die een herberekening kunnen vragen van hun sociale huurprijs, maar voor huurders op de private markt is er eigenlijk nog geen algemene oplossing. Zij kunnen wel overleggen met de verhuurder, maar dat zijn ad-hocoplossingen waarbij ze moeten kunnen rekenen op goodwill.

Daarom stellen de indieners voor het bestaande systeem van de huurpremie door te trekken en uit te breiden naar iedereen die op de wachtlijst voor een sociale woning staat, en dus tijdelijk geen rekening te houden met de wachtperiode van vier jaar. Die tijdelijke huurpremie willen de indieners laten lopen tot in oktober 2020.

Een bijkomend argument daarvoor is het noodzakelijke evenwicht tussen huurders en verhuurders op de private markt, waarover vaak wordt gesproken in het parlement en door de regering. Dit is een voorstel waarbij ook de verhuurder baat heeft, stelt de spreker, want het is niet interessant voor de verhuurders indien huurders hun huur niet kunnen betalen. Met de huurpremie zou men dus stabiliteit in de betalingen kunnen brengen. Er bestaat een groot draagvlak voor die oplossing: verschillende organisaties, zowel van verhuurders als van huur-

ders, hebben dit al voorgesteld. Het zou de spreker bijgevolg enorm verwonderen mocht er in deze commissie geen draagvlak bestaan voor een maatregel die zo evident positief is voor huurders en verhuurders.

De voorgestelde maatregel is gebonden aan de coronacrisis en is dus tijdelijk. Er is geen sprake van een soort van definitieve 'doping' van de prijzen op de huurmarkt. De indieners willen de maatregel laten lopen tot in oktober 2020 omdat de Vlaamse ombudsman tot 1 oktober 2020 een mandaat heeft gekregen om te bemiddelen in huurgeschillen. Het lijkt de indieners logisch dat, aangezien de problemen op de huurmarkt blijkbaar tot oktober blijven duren, de tijdelijke uitbreiding van de huurpremie daarop wordt gealigneerd.

2. Bespreking

2.1. Commentaar van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem bevestigt dat alle partijen moeten vaststellen dat er effectief een grote discrepantie is tussen huurders op de private en op de sociale huurmarkt. Vele private huurders hebben een inkomen dat hen recht geeft op een sociale woning. Slecht 23 procent van de private huurders is ingeschreven op een wachtlijst voor een sociale woning. Op de wachtlijsten voor sociale woningen staan nu ruim 150.000 mensen ingeschreven, maar men zou daar alle mensen moeten bijtellen die recht hebben op een sociale woning op basis van hun inkomen, maar die niet ingeschreven zijn om allerlei redenen, bijvoorbeeld omdat ze niet in een sociale woonwijk willen wonen of omdat het toch te lang duurt. De wachttijd voor een alleenstaande is vijf à zes jaar.

Een sociale huurder betaalt gemiddeld 334 euro huur per maand. Op de private huurmarkt betaalt een huurder in gelijke omstandigheden qua inkomsten een hogere huur. Op de private huurmarkt is er een zekere druk. Hoe kleiner de woning, hoe relatief hoger de huur. Anderzijds kan men volgens de sprekerster evengoed stellen dat de huurmarkt zwak is doordat er 70 procent eigenaars zijn in Vlaanderen en de meeste private huurders een lager inkomen hebben. Daardoor is er een bovengrens aan de huurprijzen. In vele steden ziet men dat huizen of appartementen die tamelijk veel kosten aan investeringen, toch maar een opbrengst hebben van 2 of 3 procent. De private verhuurder maakt dus geen misbruik omdat er door de inkomenssituatie van de huurder niet veel meer huur kan worden gevraagd. De private verhuurder wil volgens de sprekerster vooral een huurder die correct betaalt, zodat hijzelf zijn hypothecaire lening maandelijks kan afbetalen.

Open Vld heeft altijd gestreden voor een huurpremie omdat men op die manier sneller iemand kan helpen die in dezelfde omstandigheden verkeert als een sociale huurder. Ingevolge de coronacrisis werd echter een resolutie over een gerichte versterking van kwetsbare huishoudens naar aanleiding van de COVID-19-pandemie, unaniem aangenomen in de plenaire vergadering van 20 mei 2020 (*Hand. VI.Parl. 2019-20, 20 mei 2020* en *Parl.St. VI.Parl. 2019-20, nr. 326/2*). Die resolutie vraagt de regering heel wat maatregelen te nemen voor mensen in een zwakke inkomenssituatie, met budgetten voor het groeipakket, voor consumptiebonnen en voor lokale besturen ten behoeve van het OCMW. Daarmee kan men oplossingen op maat geven aan mensen met een laag inkomen. Dat zou op 12 juni 2020 gebeuren, heeft de sprekerster vernomen.

De sprekerster vindt dat de regering de lokale besturen ook zou moeten aanmoedigen om een soort REMI-tegemoetkoming te geven opdat ze een menswaardig inkomen zouden hebben, zoals al gebeurt in Kortrijk, Roeselare, Antwerpen en Gent.

Als de regering op 12 juni 2020 inderdaad, zoals de spreekster hoopt, beslissingen neemt inzake die drie aspecten, dan beschikt men over een resem maatregelen waarvan de mensen op de wachtlijsten grotendeels ook zullen kunnen gebruikmaken. In die zin is de spreekster er eigenlijk voorstander van de behandeling van het voorstel van resolutie uit te stellen. Het voorstel zal nu waarschijnlijk worden weggestemd, voordat men heeft kunnen bekijken wat de beslissingen van de regering over tegemoetkomingen in de inkomens zijn. Als iemand bijvoorbeeld consumptiebonnen krijgt, houdt hij meer over om zijn huur te kunnen betalen.

Een woonproblematiek is voor de spreekster altijd een inkomensproblematiek. Ze vindt dat men de Vlaamse Regering moeilijk kan verwijten dat ze mensen in de steek zou laten tijdens de coronacrisis. Er zijn integendeel ongeziene tegemoetkomingen op diverse vlakken. Nu wordt er gewacht op de sociale relancemaatregelen die de regering aan het finaliseren is.

De spreekster wil zichzelf niet tegenspreken in die zin. Zij is een fan van de huurpremie, maar die moet altijd tijdelijk zijn en mag er niet toe leiden dat een werkloosheidsvergoeding verhoogd met een huurpremie, niet meer zou aanzetten om te werken, wat zich ook wel wat voordoet in de sociale huur. Dat is een moeilijkheid: men krijgt een huurpremie omdat men een laag inkomen heeft, maar als men dan gaat werken valt de premie weg. Daarom moet de huurpremie zeker gekoppeld worden aan voorwaarden als die in de toekomst zou worden ingevoerd, bijvoorbeeld inschrijven bij de VDAB, een begeleidingstraject volgen. Daarom is het REMI-budget dat de OCMW's uitwerken een veel betere methode, omdat daaraan altijd concrete voorwaarden en oplossingen worden gekoppeld tot budgetbeheer of re-integratie en het opnieuw aan de slag gaan. Dat is ook zo in Kortrijk, waar Maxim Veys actief is. Voor de spreekster is dat nog altijd de beste manier om iemand een menswaardig inkomen en meer ademruimte te geven.

De spreekster besluit dat ze alle oplossingen verwacht van de regering ingevolge de voormelde resolutie die kamerbreed werd aangenomen. Ze vindt het jammer op dit moment tegen te stemmen, maar ze oordeelt dat het voorstel van resolutie voorbarig is in het licht van de reeds unaniem aangenomen resolutie.

2.2. Commentaar van Joke Schauvliege

Joke Schauvliege sluit zich aan bij Mercedes Van Volcem. De op 20 mei 2020 aangenomen resolutie geeft uitdrukkelijk de opdracht om in het maatschappelijke relancecomité de vermelde problematiek mee te nemen. De spreekster vindt dat de Vlaamse Regering heel snel heeft geschakeld om op het vlak van Wonen dringende en noodzakelijke maatregelen te nemen. Het voorliggende voorstel van resolutie wil via de wooninstrumenten werken, maar dat lijkt de spreekster geen goede oplossing te bieden.

Voor haar ontbreekt er in het voorstel ook een duidelijke link met mensen die een fors inkomstenverlies lijden door de coronacrisis. Het is een algemeen voorstel van resolutie, dat grofweg 520 miljoen euro per jaar zou kosten, maar er is geen enkele link met de doelgroep die hard wordt getroffen door de crisis en voor wie de indieners een specifieke oplossing willen bieden.

Voor de spreekster is het belangrijk dat het maatschappelijke relancecomité goed werkt aan de inkomstzijde voor de mensen die effectief hard getroffen werden door de coronacrisis. Het is de overtuiging van de meerderheid dat daarop moet worden ingezet en in die zin is de duidelijke resolutie van 20 mei 2020 aangenomen. Dat betekent niet dat het probleem op de lange baan wordt geschoven. Het voorliggende voorstel van resolutie is een afvlakking, een

algemene oplossing die volgens de spreekster niet tegemoetkomt aan de problemen van de doelgroep.

2.3. Commentaar van Sarah Smeyers

Sarah Smeyers resumeert dat de indieners van het voorstel van resolutie vragen om een uitbreiding van de bestaande huurpremie naar alle private huurders op de wachtlijsten voor een sociale woning, die uiteraard nog geen huurpremie of -subsidie ontvangen, en dat tot drie maanden na het verstrijken van de civiele noodsituatie ingevolge de coronacrisis. Die vraag weerklinkt al langer. De spreekster vindt het ook vreemd om dit voorstel nu te linken aan de coronacrisis. Het lijkt haar dat die crisis bijna een excuus is om het voorstel erdoor te krijgen.

Een globale inkomensproblematiek vergt voor haar geen specifieke tussenkomst vanuit Wonen alleen, maar een algemene visie van de regering. Maxim Veys is het daarmee eens volgens de spreekster. Als men vaststelt dat het inkomen onvoldoende gewaarborgd is, dan moet men tijdens de coronacrisis zijn toevlucht nemen tot de sociale zekerheid en tijdelijke werkloosheid, wat ook gebeurt, en niet tot andere instrumenten zoals in dit geval de uitbreiding van de huurpremie. Op federaal en Vlaams niveau worden er al inkomensondersteunende maatregelen genomen: de tijdelijke werkloosheidsvergoeding wordt opgetrokken tot 70 procent en er wordt een energiepemie toegekend.

In dit voorstel wordt een tegemoetkoming gevraagd voor eenieder die op de wachtlijsten staat, ongeacht hoe lang of hoe kort. Er staan nu al ruim 150.000 mensen effectief op de wachtlijsten. Men moet weten dat er om de twee jaar een actualisatie gebeurt, waarbij er heel wat mensen uit de wachtlijsten worden gefilterd. Op twee jaar tijd kan er veel gewijzigd zijn: een verbeterde financiële situatie, een verhuizing of een gewijzigde gezinssamenstelling. Het voorstel houdt in dat men, voor de duurtijd in afwachting van een actualisatie, een huurpremie zou moeten geven aan mensen op de wachtlijsten die er misschien niet meer willen of niet meer hoeven op te staan. Dat strookt dus niet met het principe dat de steun moet gaan naar wie hem echt nodig heeft.

Een minder inhoudelijk maar eerder organisatorisch argument voor de spreekster is dat het agentschap Wonen-Vlaanderen helemaal niet klaar is om op heel korte termijn zo'n volume van dossiers te verwerken. Het agentschap kan niet worden vergeleken met mastodonten als bijvoorbeeld het Departement Economie, om nog maar te zwijgen van de kostprijs van deze voorgestelde maatregel, die ongeveer 35 miljoen euro per maand zou bedragen. De kostprijs van de geldende huurpremie is maar 84 miljoen euro op jaarbasis. De spreekster vindt het voorstel van de oppositie buiten proportie.

2.4. Repliek van An Moerenhout

An Moerenhout vindt de discussie verhelderend op bepaalde punten. Ter vervollediging haalt ze nog enkele punten aan. Ten eerste is zij ervan overtuigd dat het legitiem is om te werken op het aspect van huren. Als men vanuit een armoedeperspectief naar de samenleving kijkt, kan men niet ontkennen dat de armoede toeneemt bij de 150.000 private huurders die kandidaat zijn op wachtlijsten voor een sociale woning, en bij uitbreiding bij de 240.000 private huurders die al dan niet theoretisch eigenlijk recht hebben op een sociale woning. Armoede bevindt zich niet op de sociale woonmarkt maar wel op de private huurmarkt. De spreekster vindt het de taak van de politici om in te zetten op die mensen, ook via instrumenten van het woonbeleid.

Tijdens de coronacrisis verscheen er ook een belangrijke studie van de UA Antwerpen waarin alle groepen met een risico op armoede werden onderzocht

en waarin werd gesteld dat de kandidaat-socialehuurders op de private huurmarkt het hardst worden getroffen. Ten eerste op directe wijze en daarnaast omdat ze minder ondersteuning krijgen dan andere groepen in de samenleving. Dat is de achterliggende gedachte van dit voorstel van resolutie.

Ten tweede vindt de spreekster de op 20 mei 2020 aangenomen resolutie, inzake kinderbijslag, consumptiebonnen en geld voor de lokale besturen, zeker een goede aanzet, zij het in de staart van de epidemie. Mercedes Van Volcem verklaarde te wachten op de sociale relancemaatregelen, te nemen op 12 juni 2020, maar An Moerenhout is ervan overtuigd dat de aangenomen resolutie te beperkt is om de grote problemen op te vangen. Kinderbijslag is er alleen voor gezinnen met kinderen, niet alle mensen met financiële problemen komen bij het OCMW terecht enzovoort. Voorts werden op 2 juni 2020 de cijfers van het coronanoodfonds bekendgemaakt. Daarbij wordt er geen geld opzij gezet voor sociale perspectieven: niet voor armoede, niet voor wonen of welzijn.

De spreekster snapt de logica van de meerderheid om de sociale relancemaatregelen af te wachten, maar vanuit haar perspectief is zij weinig hoopvol en vreest zij dat die maatregelen te beperkt zullen zijn. Het hoopvolle aan deze discussie vindt An Moerenhout dat ze bij Mercedes Van Volcem en Joke Schauvliege toch een zeker ongeduld en een sociale inslag waarneemt. Mercedes Van Volcem verklaarde dat ze liever wat later over dit voorstel zou hebben gedebatteerd omdat men dan meer zou weten. De spreekster is blij met die uitgestoken hand vanuit de meerderheid.

De coronacrisis is nu wat gemilderd en men zit in de staart van de eerste golf, maar de kans is groot dat de crisis terug opflakkert en dan gaat het niet alleen over gezondheidsproblemen, maar zal ook de sociale problematiek scherper worden gesteld. An Moerenhout maakt zich geen illusies dat het voorstel zal worden aangenomen, maar zij is ervan overtuigd dat zowel de oppositie als de meerderheid de problematiek en mogelijke pistes voor oplossingen nauw zullen opvolgen en nieuwe initiatieven kunnen nemen indien dat nodig blijkt.

2.5. Repliek van Maxim Veys

Maxim Veys vindt wat hij van de meerderheid hoort niet verhelderend, maar zonder overdrijven hallucinant. Hij vreesde twee dingen na zijn verkiezing: hij was bang onvoldoende dossierkennis te hebben en slecht voor de dag te komen, maar dat is blijkbaar geen belemmering voor sommige parlementsleden, en ten tweede had hij gehoord over het concept van dingen in de commissie te begraven.

Op 13 mei 2020 wilde de verenigde linkse oppositie dit voorstel van resolutie op de agenda van de plenaire vergadering plaatsen. De meerderheid stemde de spoedbehandeling weg, wat niet verrassend was. De fractieleider van Open Vld, Willem-Frederik Schiltz, zei toen: "Mensen die last hebben van inkomensverlies, mogen niet in armoede en huisvestingsproblemen terechtkomen. Het voorliggende voorstel remedieert daar volgens ons te weinig aan. Wat de spoed en de behandeling in commissie betreft, kan er in de commissie wel snel worden gewerkt en worden beslist om dat de volgende weken op de agenda te zetten. Ik zou er dan toch ook voor willen pleiten om dit voorstel in de commissie te behandelen zodat we de mogelijkheid hebben om aanpassingen daaraan voor te stellen, en hopelijk met een breed gedragen voorstel naar buiten te komen." Maxim Veys commentarieert dat de commissie blijkbaar niet snel wil werken en wat op de agenda staat toch wil uitstellen, en dat hij sinds 13 mei 2020 niemand van de meerderheid heeft gehoord om aanpassingen voor te stellen.

Het enige wat de spreker hier ziet is de verwachte middelvinger van de meerderheid, niet alleen naar de oppositie maar naar alle private huurders die op maatregelen wachten. Hij windt zich op wanneer hij hoort met welke uitvluchten de meerderheid komt aanzetten. Sommigen zeggen hoeveel het per jaar gaat kosten, anderen zijn enkel voor tijdelijke huurpremies en nog anderen vinden dat de coronacrisis als een excuus wordt gebruikt.

Maxim Veys vindt dat echt bedroevend tegen de achtergrond van zijn eigen vrees voor onvoldoende dossierkennis. Het voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering twee punten. In het tweede punt wordt gevraagd de uitbreiding te laten gelden tot drie maanden na de datum van het verstrijken van de civiele noodsituatie. Tijdelijker dan dat kan niet. Dat wordt dan voorgesteld alsof het niet duidelijk is, maar dat is het net wel. Een document van drie pagina's niet volledig lezen, vindt de spreker absoluut niet kunnen.

Het verrast hem dat het voorstel niet efficiënt of een overshoot wordt genoemd. Sarah Smeyers heeft in een andere discussie verklaard vaak geschokt te zijn door de hoge huurprijzen van 800 à 900 euro per maand in Aalst. Dat is nu net waar mensen mee te kampen krijgen tijdens de coronacrisis. Die mensen zouden geholpen worden met een huurpremie. Als er iets veel geld kost, is het de EGW-toelage die eenmalig 160 miljoen euro gekost heeft en die ook is terechtgekomen bij mensen die er echt geen nood aan hadden. De spreker vreest ervoor of dat wel goed beleid is.

Hij kijkt ook uit naar wat er uit de taskforce zal komen waar Mercedes Van Volcem naar verwees. De spreker vindt het jammer dat er intussen geen enkele moeite werd gedaan om iets te doen vanuit Wonen. Hij zal daar vrede mee moeten nemen, maar hij vindt het vreemd, vooral omdat twee van de drie meerderheidspartijen vandaag totaal wat anders zeggen dan begin april 2020, toen zij de minister vroegen om dat te bekijken. Een van die mensen plaatste op Twitter een beeld met daarin de woorden 'breid de huurpremies uit naar iedereen op de wachtlijst'. Vandaag vindt diezelfde fractie dat een slecht instrument. Maxim Veys suggereert dat de meerderheid dan gewoon zegt dat het geen zin heeft voorstellen te doen en dat de regering haar ding moet doen, en om te stoppen met doen alsof het parlement een verschil kan maken.

2.6. Repliek van Tom De Meester

Tom De Meester vult aan dat hij ook verrast is door de kritiek van de meerderheid dat dit voorstel geen link zou hebben met de coronacrisis. Veel explicieter kunnen de indieners het niet maken. In het voorstel wordt uitgelegd dat vele private huurders voor de coronacrisis sowieso al in de rats zaten en dat het door de coronacrisis nog erger werd. De indieners willen dat oplossen met een tijdelijke maatregel die duurt tot drie maanden na de civiele noodtoestand en dan zegt de meerderheid dat dat niets met de coronacrisis te maken heeft. Dat noemt de spreker slechte wil. De indieners trachten helemaal niet een algemene, structurele, onbepaalde maatregel door te voeren met corona als alibi. Dit voorstel is een coronamaatregel.

Ten tweede wacht de meerderheid op het sociale relanceplan. De spreker snapt de logica van een geïntegreerde benadering, maar iedereen weet ook wel dat een tijdelijke huurpremie voor mensen die het moeilijk hebben op de private huurmarkt niet in het sociale relancepakket zal zitten. Het structurele, fundamentele probleem op de private huurmarkt zal niet worden opgelost met consumptiebonnen. De spreker oordeelt dat de meerderheid het probleem niet echt ter harte neemt en niet goed vat. Het is een ernstig probleem dat men ernstig moet oplossen en de voorgestelde tijdelijke huurpremie is daarvoor een

perfect instrument. Het bestaat al. Het enige wat moet gebeuren, is het tijdelijk uitbreiden wegens de coronacrisis.

2.7. Reactie van Mercedes Van Volcem

Mercedes Van Volcem vindt dat iedereen in deze discussie dezelfde insteek heeft, namelijk dat men aan de kant van de zwaksten moet staan, alleen is het voorgestelde middel daartoe, de huurpremie, een vorm van inkomstenverhoging die wordt gegeven. De meerderheid heeft daartoe alternatieve voorstellen, die zijn vervat in de aangenomen resolutie van 20 mei 2020. Men kan smalend doen over de consumptiebonnen, maar als iemand 100 euro meer heeft om te eten komt dat op hetzelfde neer als een huurpremie van 100 euro. Dat maakt eigenlijk niet uit. Idem qua het budget voor de lokale besturen die meer inzetten om mensen een referentiestandaard te laten bereiken om menswaardig te leven.

De spreekster begrijpt niet dat de PVDA of sp.a daartegen zouden zijn. Het zijn mooie maatregelen die op maat van de meest zwakken zijn geschreven. De huurpremie wordt in het voorstel aan corona gekoppeld voor mensen op de wachtlijsten. Er zijn vandaag ook veel technisch werklozen die 30 procent minder inkomen hebben en die nog niet op de wachtlijsten staan. De spreekster vindt dat men dat grondiger moet bekijken.

Het is bekend dat zij meer voorstandster is van uitbreiding van sociale huurpremies in plaats van altijd maar sociale woningen bij te bouwen, wat zeer lang duurt. Dat is een ideologische keuze. Er zijn SHM's die altijd maar bouwen. Dat gaat zeer traag, want er moet ook veel worden afgebroken. Men spreekt altijd over de veertigduizend sociale woningen die erbij komen, maar nooit over hoeveel er moeten worden afgebroken. Er zijn maximum tienduizend toewijzingen per jaar waarvan 30 procent herhuisvestingen zijn van mensen die van de ene naar de andere sociale woning moeten verhuizen ingevolge renovatie of onderbezetting. Met sociale huisvesting worden dus ongeveer zeventuizend mensen op jaarbasis geholpen terwijl er honderdvijftigduizend op de wachtlijsten staan.

Bouwen is goed voor de SHM's en kost de overheid minder omdat er vooral met renteloze leningen wordt gewerkt, hoewel de overheid wel borg staat voor 22 miljard euro. In 2013 is de voorwaarde van vijf jaar wachttijd op de wachtlijst voor het verkrijgen van een huurpremie naar vier jaar gegaan. Minister Freya Van den Bossche die toen bevoegd was voor Wonen heeft in 2014 ook niet gezegd dat de wachttijd nog zou worden verlaagd of dat de huurpremie naar iedereen zou worden uitgebreid.

Het is ook een kwestie van budgetten en van de trigger die het verschil maakt tussen iemand die voor 1200 of 1300 euro per maand werkt en iemand die werkloos is en een inkomensvervangende uitkering en premies krijgt. Men moet de wortel voor zich kunnen zien hangen. Werken moet beloond worden en iedereen die aan de slag kan, moet aan de slag gaan. Er mogen geen systemen worden ingevoerd die mensen ontmoedigen.

Er is veel werk aan de winkel, zowel in de socialehuurprijsberekening als voor de huurpremie. De SHM's willen extra inkomsten en bouwen nieuwe woningen. Men kan zelfs de meerinkomsten uit de sociale huurprijs niet gebruiken voor de huurpremie, wat ook een mogelijke oplossing zou geweest zijn, want die moeten opnieuw naar sociale woningbouw gaan omdat er te veel actoren in het veld zijn.

Nu geldt de huurpremie voor mensen die vier jaar op de wachtlijsten staan met een maximum inkomen van 16.000 euro per jaar. De kosten daarvan lopen

vandaag op tot 29 miljoen euro op jaarbasis. Dat is niet weinig en dat neemt gestaag toe.

2.8. Reactie van Sarah Smeyers

Sarah Smeyers antwoordt Tom De Meester dat de indieners de link met corona wel leggen, maar dat dit nog niet betekent dat er effectief een link is. De indieners willen een bestaande maatregel uitbreiden. De regering werkt volgens dat principe, maar dan wel als het correct en doeltreffend kan, zoals met het Fonds ter bestrijding van de uithuiszettingen. Dat bestond al, maar het werd uitgebreid qua doelgroep en termijn.

De indieners leggen de link met corona, maar niet elke kandidaat-socialehuurder heeft automatisch inkomensverlies. De meesten van hen moeten het helaas met een sociale uitkering stellen en daaraan wordt momenteel niets gewijzigd. Bovendien staat inderdaad niet elke potentiële kandidaat-socialehuurder effectief op een wachtlijst.

De spreekster noemt het een ondoeltreffende maatregel om bepaalde sociale oplossingen te zoeken naar aanleiding van de coronacrisis. Zij ziet de link echt niet. De indieners leggen hem, de meerderheid bestrijdt dat en dan zeggen de indieners dat er wel een link is want zij hebben dat zo geschreven in hun voorstel van resolutie. De spreekster vindt dat absurd.

Ten tweede doet de oppositie smalend en lacherig over de consumptiebonnen. Men moet het er toch over eens zijn dat men in het beleidsveld Wonen slim is geweest en geen toevlucht heeft genomen tot allerlei premies kriskras door elkaar. De spreekster gelooft daar niet in; schnabbels hier en daar zouden op het einde van de rit veel geld kosten, maar brengen de maatschappij niet tot een relance op sociaal vlak.

Met deze regering gebeurt er effectief wel wat, zo stelt zij. De oppositie moet de aangenomen resolutie van 20 mei 2020 over de kwetsbare gezinnen maar eens lezen. Er werd een ook taskforce kwetsbare gezinnen opgericht, evenals een sociaal en een economisch relancecomité die hand in hand moeten gaan en waarin ook experts zitten. Men mag dus niet zeggen dat de meerderheid en de regering niets doen om het op te nemen voor wie de dupe is van de coronacrisis.

2.9. Slotrepliek van Maxim Veys

Maxim Veys repliceert dat de taskforce met experts een voorstel heeft ingediend om de huurpremies uit te breiden voor iedereen op de wachtlijsten. De taskforce wacht op een antwoord van de politieke werkgroep, zijnde de kabinetten. Die experts vragen die maatregel dus, maar hij besluit dat het antwoord op die vraag hier vandaag al te horen was.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie van Maxim Veys, An Moerenhout, Tom De Meester, Hannelore Goeman, Björn Rzoska en Jos D'Haese over de tijdelijke uitbreiding van de Vlaamse huurpremie naar alle private huurders op de wachtlijst voor een sociale huurwoning, wordt verworpen met 3 stemmen voor en 8 stemmen tegen.

Kurt DE LOOR,
voorzitter

Mercedes VAN VOLCEM,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EGW	elektriciteit, gas, water
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
REMI	referentiebudget voor een menswaardig inkomen (onlinetool voor OCMW's)
SHM	sociale huisvestingsmaatschappij
UAntwerpen	Universiteit Antwerpen
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding